

METÓDY APLIKOVANEJ SOCIÁLNEJ PRÁCE

1. Vznik a vývoj metód sociálnej práce. Originálne (*vlastné*) metódy sociálnej práce. Najvýznamnejšie míľniky a osobnosti s dôrazom na metódy sociálnej práce so skupinou a komunitou od začiatku 20. stor.
2. Metódy sociálnej práce so skupinou. Typológia skupinovej práce. Význam a špecifiká skupinovej sociálnej práce. Sociálny pracovník pracujúci so skupinou. Vybrané príklady skupinovej sociálnej práce podľa problému (*dlhodobo nezamestnaní, závislí...*).
3. Skupinová dynamika. Ciele skupiny, normy, roly v skupinách, kohézia a tenzia v skupine, skupinová atmosféra. Príprava a etapy skupinovej práce. Úlohy sociálneho pracovníka v rámci vývoja skupiny. Bálintovské skupiny – využitie v praktickej sociálnej práci.
4. Metódy sociálnej práce s rodinou ako primárnou sociálnou skupinou. Ciele a špecifiká sociálnej práce s rodinou. Funkčnosť rodiny. Protektívne a rizikové faktory. Šetrenie sociálnych pomerov sociálneho pracovníka v rodine. Rodinné skupinové konferencie.
5. Sanácia rodiny. Cieľ a základné princípy sanácie. Sanácia v kontexte SPODaSK. Činnosti sociálneho pracovníka v rámci sanácie rodiny. Alternatívne formy zverenia dieťaťa do starostlivosti po rozvode rodičov (*striedavá osobná starostlivosť, Cochemská prax*). Metódy hodnotenia ohrozenia dieťaťa. Rodinné poradne v Čechách a na Slovensku.
6. Metódy a špecifiká komunitnej sociálnej práce. Pojem sídelná a duchovná komunita v sociálnej práci. Účastníci komunitného plánovania. Kompetencie samosprávy v komunitnom plánovaní a postavenie štátnej správy v pomoci sociálne vylúčeným komunitám. Etapy komunitnej sociálnej práce. Osobnostné predpoklady pre výkon komunitnej sociálnej práce.
7. Základné, špecializované a odborné sociálne poradenstvo. Priebeh poradenského rozhovoru. Osobnostné a kvalifikačné predpoklady pre výkon sociálneho poradenstva. Praktický príklad základného sociálneho poradenstva pre žiadateľa o dávku v hmotnej núdzi.
8. Úrovne sociálneho poradenstva. Osobnostné a kvalifikačné predpoklady pre výkon sociálneho poradenstva. Poradenský proces. Etické problémy v sociálnom poradenstve. Praktický príklad obsahového zamerania sociálneho poradenstva s vybranými cieľovými skupinami (*dlhodobo nezamestnaní, ľudia bez domova, ŤZP a pod.*).
9. Sociálna rehabilitácia. Princípy práce s klientom v procese sociálnej rehabilitácie. Druhy sociálnej rehabilitácie z hľadiska organizácie. Metódy a techniky sociálnej rehabilitácie. Praktický príklad sociálnej rehabilitácie.
10. Supervízia v sociálnej práci. Charakteristika a filozofia supervízie. Kvalifikačné a osobnostné predpoklady pre výkon supervízie na Slovensku. Predpoklady úspešnej supervízie. Rozdelenie, formy a typy supervízie. Zamerania supervízie.

VYSOKÁ ŠKOLA ZDRAVOTNÍCTVA A SOCIÁLNEJ PRÁCE
SV. ALŽBETY V BRATISLAVE, n.o.
Inštitút sociálnej práce a ošetrovateľstva MUDr. Pavla Blahu, Skalica
Katedra sociálnej práce Jána Havlíka

11. Mediácia v sociálnej práci. Princípy a výhody mediácie. Fázy mediácie. Sociálny pracovník – mediátor, jeho kvalifikačné predpoklady, kompetencie a nástroje práce. Príklady problémov vhodných pre mediáciu.
12. Terénna sociálna práca. Ciele a špecifiká terénnej práce. Nízkoprahový prístup a uplatnenie terénnej sociálnej práce v sociálne vylúčených lokalitách. Praktický príklad aplikovania terénnej sociálnej práce na vybranú cieľovú skupinu (*napr. človeka bez domova*).
13. Streetwork ako technika terénnej sociálnej práce. Ciele streetworku, proces a etapy streetworku. Filozofia prístupu Harm reduction. Aplikovanie streetworku na osoby závislé od drog a osoby pracujúce v sexbiznise. Riziká a etické dilemy streetworku.
14. Krízová intervencia ako metóda sociálnej práce. Klienti krízovej intervencie. Etapy a formy krízovej intervencie. Interdisciplinárny prístup a kompetencie sociálneho pracovníka v krízovej intervencii. Praktický príklad využitia krízovej intervencie pri práci s obeťou syndrómu CAN.
15. Metódy sociálnej práce s obeťami sociálno-ekonomických katastrof. Hromadné nešťastia a ich zvládanie. Definícia, druhy, následky, obeť hromadných nešťastí. Poskytovanie sociálnej pomoci obetiam. Zvládanie záťaže sociálnych pracovníkov a riziko syndrómu vyhorenia.
16. Misijná a charitatívna sociálna práca v rozvojových krajinách. Sociálne projekty Vysoké školy zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety – ciele, prístupy a realizované aktivity. Praktický príklad sociálnej práce realizovanej VŠZaSP sv. Alžbety v menej rozvinutých krajinách (*napr. v Keni, Kambodži, Bosne a Hercegovine...*).
17. Manažment v sociálnej práci. Manažment v sociálnom regulovaní. Organizačné správanie v sociálnom manažovaní. Manažment času v sociálnej práci. Špecifiká manažmentu v sociálnej práci. Potreba marketingu v sociálnej práci.
18. Metódy a špecifiká sociálnej práce so staršími ľuďmi žijúcimi v domácom a rezidenčnom prostredí. Formy sociálnej pomoci určené seniorom. Holistický prístup v starostlivosti o seniorov. Význam a potreba dobrovoľníctva seniorov v spoločenskom živote. Praktický príklad vybraných sociálnych služieb pre seniorov (*v zmysle platnej legislatívy*).
19. Poruchy adaptácie seniorov, geriatrický maladaptívny syndróm. Agenda sociálneho pracovníka pracujúceho v ZSS pre seniorov. Špecifické terapie vhodné pre seniorov (*napr. reminiscenčná terapia, validačná terapia, canisterapia, felinoterapia a pod.*).
20. Charakteristika metód penitenciárnej sociálnej práce. Účel výkonu väzby a výkonu trestu odňatia slobody. Adaptačné problémy na výkon väzby a výkon trestu odňatia slobody, zaobchádzanie s obvinenými a odsúdenými, teórie trestu, restoratívna justícia v problematike ukladania sankcií.

TEÓRIA SOCIÁLNEJ PRÁCE

1. Teória sociálnej práce. Vzťah medzi teóriou, metódami a praxou sociálnej práce. Formálne a neformálne teórie sociálnej práce. Sociálna práca ako vedná disciplína.
2. Sociálna práca ako vedný odbor. Atribúty sociálnej práce ako vednej disciplíny. Predmet sociálnej práce ako vednej disciplíny. Sociálna práca ako aplikovaná veda, veda o konaní a praktická veda.
3. Sociálna práca ako multi-, inter-, trans- disciplinárny odbor. Miesto sociálnej práce v systéme iných spoločenských vied. Rozporupnosť sociálnej práce pre jej difúzny charakter. Sociálna práca ako reakcia na štrukturálne zmeny v spoločnosti.
4. Výskum v sociálnej práci. Špecifiká výskumu v sociálnej práci. Výskum realizovaný sociálnymi pracovníkmi. Prax založená na dôkazoch. Využitie štatistiky v praxi sociálneho poradcovníka.
5. Vymedzenie sociálnej práce v systéme iných spoločenských vied. Globálne definovanie (*IFSW / IASSW 2014*) a národné definície. Vymedzenie podľa platnej legislatívy. Kľúčové koncepty a ciele sociálnej práce. Komora sociálnych pracovníkov.
6. Sociálna práca ako profesia založená na hodnotách. Medzinárodný etický kódex (*IFSW / IASSW, 2004*). Aktuálne etické problémy a dilemy sociálnej práce (*problematika prenosu a protiprenosu, dvojitych vzťahov, profesionálnych hraníc a pod.*). Problematika otázok moci v sociálnej práci.
7. Rozvojová a humanitárna pomoc (*rozlíšenie koncepcií*). Globálna sociálna agenda (*IFSW, IASSW, ICSW, 2010*). Sociálna práca a sociálny rozvoj v období postmodernity.
8. Teoretické aspekty vzdelávania v sociálnej práci. Globálne štandardy vzdelávania a systém vzdelávania sociálnych pracovníkov v Slovenskej republike. Kvalifikačné predpoklady pre výkon sociálnej práce a Komora sociálnych pracovníkov na Slovensku. Profil absolventa odboru Sociálna práca.
9. Typológia teórie sociálnej práce. Druhy teórií v sociálnej práci. Komparatívna sociálna práca. Vzťah teórie a praxe v sociálnej práci.
10. Humanistické a existenciálne teórie. Vymedzenie pojmov a filozofické východiská. Logoterapia a transakčná analýza, ich aplikovanie v sociálnej práci. Význam prínosu V. E. Frankla pri chápaní zmyslu ľudského utrpenia.
11. Prístup orientovaný na klienta. Postoje a orientácie poradcu v PCA. Aplikovanie tejto teórie v sociálnej práci. Praktický príklad aplikácie.

**VYSOKÁ ŠKOLA ZDRAVOTNÍCTVA A SOCIÁLNEJ PRÁCE
SV. ALŽBETY V BRATISLAVE, n.o.
Inštitút sociálnej práce a ošetrovateľstva MUDr. Pavla Blahu, Skalica
Katedra sociálnej práce Jána Havlíka**

12. Kognitívno-behaviorálne teórie. Základné východiská behaviorizmu. Kognitívne mapy, teória observačného učenia. Techniky v kognitívno-behaviorálnej terapii. Využitie techník KBT v praxi sociálneho pracovníka.
13. Prístup orientovaný na úlohy. Úlohy sociálneho pracovníka v POU. Štruktúra procesu prístupu orientovaného na úlohy. Praktický príklad využitia v sociálnej práci.
14. Antiopresívne prístupy. Vymedzenie pojmov opresia, diskriminácia, AOP, antidiskriminácia, pozitívna diskriminácia. Dôležité princípy v AOP a úlohy sociálneho pracovníka pri jeho presadzovaní. Prínos Matky Terezy v pohľade na ľudskú dôstojnosť a jej antiopresívny prístup k človeku.
15. Systémové teórie. Predstavitelia kľúčových konceptov a pojmov (*system, systémový prístup*). „General system theory.“ Aplikovanie systémovej teórie na sociálnu prácu s rodinou.
16. Systemické teórie. Systemický prístup. Jednotlivé modely systemických teórií. Presentovanie informácií o systéme. Techniky užívané v systemickej terapii. Praktický príklad využitia v sociálnej práci.
17. Sociálno-ekologické teórie. Sociálne fungovanie. Sociálno-ekologické koncepty v sociálnej práci.
18. Paradigmy sociálnej práce. Vymedzenie pojmu paradigma. Paradigmy sociálnej práce sociálnej práce podľa Payneho. Veľká paradigma? Malé paradigmy sociálnej práce.
19. Kvalita života. Teoretické a metodologické východiská kvality života – vymedzenie kvality života, dimenzie kvality života, meranie kvality života v sociálnej práci. Štandardy merania kvality sociálnych služieb.
20. Teoretické koncepty chudoby. „Kultúra chudoby“, spoločenské súvislosti a sociálne politiky na jej odstránenie. Globalizácia v kontexte chudoby. Pohľad Benedikta XVI. na jej príčiny a možné riešenia.

APLIKOVANÁ SOCIÁLNA POLITIKA

1. Aplikovaná sociálna politika, teória a prax. Objekty a subjekty sociálnej politiky. Sociálna politika vo vzťahu k sociálnej práci. Sociálna ochrana, sociálne zabezpečenie a jeho piliere (*poistenie, podpora, pomoc*).
2. Sociálna politika, hospodárska politika a ich vzájomné vplyvy. Svetový sociálny, politický, ekonomický a kultúrny poriadok. Sociálna politika na medzinárodnej úrovni. (*Medzinárodné sociálne právo, svetová sociálna a právna kultúra*).
3. Medzinárodné organizácie a ich význam v sociálnej politike. Organizácia Spojených národov. Medzinárodná organizácia práce. Rada Európy. Inštitúcie Európskej únie. Súdne inštitúcie Európskej únie.
4. Implementácia dokumentov medzinárodných organizácií do sociálnej politiky (*OSN a sociálna politika /MOP/; EÚ /Sociálna charta EÚ/; Rada Európy /Európska sociálna charta/*).
5. Sociálne reformy v Európskej únii (*vývoj, trendy, súčasný stav*). Európske sociálne právo a európsky sociálny model. Globalizácia, europeizácia. Trendy v európskej sociálnej politike (*stručný vývoj európskej sociálnej politiky; úsilie o univerzalizmus, adekvátnosť, ciele; harmonizácia, diverzifikácia sústav*). Udržateľnosť sociálneho štátu.
6. Komparácia sociálnej politiky vo vybraných krajinách EÚ a ich typológia (*typy sociálnej politiky v rámci EÚ; Nemecko, škandinávске krajiny, Taliansko, Španielsko a Veľká Británia*). Porovnanie pilierov sociálnej politiky v EÚ a USA.
7. Etapy transformácie sociálnej sféry od roku 1989 po súčasnosť (*transformácia sociálnej sféry Slovenskej republiky*). Fiškálna decentralizácia. Uveďte príklad sociálnych oblastí, kde je ešte decentralizácia nevyhnutná.
8. Typológie a funkcie sociálneho štátu, modely sociálnej politiky, Európsky sociálny model, rudimentárny model. Udržateľnosť sociálneho štátu. Stratégia „Európa 2030“ a „Zelená dohoda pre Európu“.
9. Mimovládny sektor a jeho funkcie v systéme sociálnej politiky. Neštátne subjekty, tretí sektor, dobrovoľníctvo. Nadácie, občianske združenia, neinvestičné fondy, neziskové organizácie v oblasti sociálnej práce.
10. Nástroje sociálnej politiky a ich aplikácia v riadení a správe sociálnej politiky. Sociálna kohézia, sociálna inklúzia, flexibilita, subsidiarita. Uveďte praktické príklady.
11. Aktuálna sociálna politika v právnom zázemí Slovenskej republiky. Sociálne zabezpečenie, sociálne poistenie, sociálna pomoc, sociálna podpora. Vplyv demografického vývoja na sociálnu politiku.

VYSOKÁ ŠKOLA ZDRAVOTNÍCTVA A SOCIÁLNEJ PRÁCE
SV. ALŽBETY V BRATISLAVE, n.o.
Inštitút sociálnej práce a ošetrovateľstva MUDr. Pavla Blahu, Skalica
Katedra sociálnej práce Jána Havlíka

12. Participácia a účasť v sociálnej politike. Sociálne partnerstvo, tripartita, kolektívne vyjednávanie a kolektívne zmluvy. Podniková sociálna práca.
13. Typy rodinnej politiky a motivačné nástroje populačnej politiky. Vnímanie rodiny v exhortácii *Amoris laetitia*.
14. Zdravotná politika v právnom ukotvení: choroba, invalidita, pracovná neschopnosť. Peňažné príspevky na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia (*cieľ, význam, druhy peňažných príspevkov, aktuálny stav v SR, základné podmienky nároku*).
15. Riešenie chudoby v právnom poriadku Slovenskej republiky (*hmotná núdza, životné minimum*). Typológia chudoby, sociálne riziká. Spoločenské súvislosti. Problematika extrémnej chudoby v sociálne vylúčených komunitách Slovenskej republiky.
16. Aktuálne trendy sociálnej politiky vo vzdelávaní, intelligenčný rast, vzdelávanie a trh práce. Potreba duálneho vzdelávania.
17. Mýty a realita v sociálnej politike, asociálna politika a asociálna práca, extrémna sociálna politika. Vyhľadávanie prameňov, globálny sociálny informačný systém (*NATLEX, NORMLEX, SLOV-LEX, EUR-LEX, MISSOC, EUROSTAT*).
18. Aktívne a pasívne nástroje v riešení nezamestnanosti. Politika zamestnanosti a politika trhu práce. Špecifiká podpory zamestnanosti sociálne vylúčených komunít.
19. Financovanie sociálnej politiky. Zdroje financovania sociálnej politiky (*náklady dvojakého druhu; zdroje financovania sociálnej ochrany: štát, samospráva, zamestnávateľ, odbory, občania*).
20. Komunálna sociálna politika (*právomoci orgánov miestnej samosprávy v oblasti sociálnej politiky; zriaďovateľská funkcia samosprávnych orgánov; postavenie komisií zastupiteľstva; význam samosprávy v oblasti riešenia sociálnych problémov obyvateľstva*). Reforma verejnej správy v sociálnej oblasti.

**VYSOKÁ ŠKOLA ZDRAVOTNÍCTVA A SOCIÁLNEJ PRÁCE
SV. ALŽBETY V BRATISLAVE, n.o.
Inštitút sociálnej práce a ošetrovateľstva MUDr. Pavla Blahu, Skalica
Katedra sociálnej práce Jána Havlíka**

Základná študijná literatúra ku štátnym záverečným skúškam v odbore SP:

Metódy aplikovanej sociálnej práce

- LOVAŠOVÁ, S., Sociálna práca: formy, postupy a metódy. Košice: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika, 2016. ISBN 978-80-8152-386-1.
- MÁTEL, A., SCHAVEL, M., a kol. Teória a metódy sociálnej práce I. 3. doplnené vydanie. Bratislava: Spoločnosť pre rozvoj sociálnej práce, 2015. ISBN 978-80-971445-6-2.
- OLÁH, M. a kol.: (2016) Sociálna práca v praxi. Vyd. IRIS, Bratislava, 2016. ISBN 978-80-8132-039-2.
- OLÁH, M. – IGLIAROVÁ, B.: (2015) Sociálne služby v legislatíve a v praxi. 1 vyd. Bratislava: IRIS, 2015. ISBN 978-80-89726-34-9.
- PROHUMAN. Teória a metódy sociálnej práce I. [online]. 2015. ISSN 1338-1411. Dostupné na: <https://www.prohuman.sk>.
- RAGASOVÁ, M., MOKRÁŇOVÁ, Z., Supervízia pre výcvik a prax. 1. vydanie. Malacky, Poradenstvo Milara, s.r.o. 2023.
- REPKOVÁ, K. a kol: (2015) Implementácia podmienok kvality do praxe poskytovateľov sociálnych služieb – metodické východiská.

Teória sociálnej práce

- BRNULA, P., a kol. Úvod do teórií sociálnej práce. Učebné texty / skriptá. Bratislava: Iris, 2015. ISBN 978-80-89726-36-3.
- STACHOŇ, M., a WEIHE, H. J. W. (eds.). Sociálna práca a súčasnosť: Slovensko–nórske perspektívy. Stavanger: Hertervig, 2016. ISBN 978-82-8217-226-4.
- SLOVÁK, P. Sociálna práca a jej metamorfózy v praxi. Trnava: Univerzita sv. Cyrila a Metoda, 2024. ISBN 978-80-572-0432-9.
-

Aplikovaná sociálna politika

- GEFFERT, R., Sociálna politika včera a dnes, Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Košice 2021.
- MACKOVÁ, Z., Právo sociálneho zabezpečenia, Všeobecná časť. 2 aktualizované vydanie. Šamorín, 2017.
- MACKOVÁ, Z., Repetitórium práva sociálneho zabezpečenia, 1. vydanie, Bratislava, IURIS LIBRI, spol. s.r.o., 2016.

**VYSOKÁ ŠKOLA ZDRAVOTNÍCTVA A SOCIÁLNEJ PRÁCE
SV. ALŽBETY V BRATISLAVE, n.o.
Inštitút sociálnej práce a ošetrovateľstva MUDr. Pavla Blahu, Skalica
Katedra sociálnej práce Jána Havlíka**

- VALLOVÁ, J., MRVÁŇ, M., Historický vývoj a súčasný stav sociálnej práce vo verejnej správe, Vysoká škola zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety v Bratislave, 1. vydanie, 2023.
- Stratégia „Európa 2030“ a „Zelená dohoda pre Európu“

Zákony Slovenskej republiky:

- SLOV-LEX. Zákon č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
- SLOV-LEX. Zákon č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách v znení neskorších predpisov.
- SLOV-LEX. Zákon č. 219/2014 Z.z. o sociálnej práci a o podmienkach na výkon niektorých odborných činností v oblasti sociálnych vecí a rodiny a o zmene a doplnení niektorých zákonov.